

ΑΛΗΘΕΙΑ

Ἡ φύση ὅλη ἀστροποβολοῦσε ἀπὸ τὸ χαμόγελο τὸ μυρωμένο τοῦ Θεοῦ, ποῦ οἱ ἄνθρωποι τὸ λέμε «ἀνοιξη». Τὰ φύλλα τρυφερά ἀκόμα σὰν νιογέννητα, ἐλάμπανε ἀπὸ τίς διαμαντένιες σταλαγματιές τῆς δροσιᾶς· φουσούσε ἀγεράκι δροσερό καὶ σκόρπιζε ἀλύπητα τ' ἄσπρα λουλουδάκια τῆς ἀμυγδαλιᾶς.

Τὰ ὁμορφα πουλάκια, χαρούμενα πετοῦσαν καὶ κελαδοῦσαν γλυκά.

Ὅλοι ξεχνοῦν τοὺς πόνους τους, ὅταν τριγύρω ὅλα γελοῦν . . . Γιατί ἐκεῖνη ἡ κόρη ἡ ἀσπροντυμένη μετ' τὸ πρόσωπο τ' ὁμορφοῦ καὶ τὰ χυμένα ὀλόξανθα μαλλιά, νὰ νοιώθῃ τέτοιον πόνο τῆς καρδιάς;

Τὸ βασιλόπουλο ἀπ' τὸ κυνήγι γύριζε στὸν ἄσπρο του ἐπάνω, καθαλάρης. Σταμάτησε καὶ καμάρωσε τῆς κόρης τὰ χρυσὰ μαλλιά. Εἶδε τὰ δάκρια ποῦ θαμπόνανε τὰ ὁμορφα τῆς μάτια.

Ἡ κόρη χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ τὸ βασιλόπουλο τὴ βλέπει, τρέχει στὸ βράχο, ἀνεβαίνει κυττάζει ἄγρια, τὸν οὐρανὸ καὶ ρίχνει μιὰ ματιά μετ' καταφρόνια στὴ γῆ. Κατόπι γύρισε κ' εἶδε τὴ θάλασσα ἡσυχη, γαλανὴ μπροστὰ τῆς νὰ ξαπλώνεται ἀτέλειωτη . . . σφάλῃσε τὰ μάτια τῆς καὶ ρίχθηκε . . .

Τὴν ἴδια ὥρα χερί δυνατό ἀπ' τὰ χρυσὰ μαλλιά τὴν τράβηξε καὶ κάτω ἀπὸ μιὰ ἀμυγδαλιά τὴν ἔφερε. Φουσούσ' ἀγεράκι δροσερό κ' ἔρριχτε τὰ λουλουδά τ' ἄσπρα τῆς ἀμυγδαλιᾶς ἀπάνω στὴ χρυσομαλλοῦσα.

★

— Ποιὸς πόνος τὴν καρδιά σου θέρισε; ποιοὶ βάνο τὴ νιότη σου μάρανε; Γιατί στὴ γαλανὴ τὴ θάλασσα πῆγες τὸ θάνατο νὰ βρῆς; ποιά εἶσαι;

— Ἀκόμα ζῶ;

— Ναί, ἐγὼ σ' ἐγλύτωσα.

— Μὲ τί δικαίωμα;

— Δικαίωμα . . . ἀφίνουν ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ πνιγοῦν . . . σ' ἐγλύτωσα γιατί πρόφτασα.

— Ἐχeis δίκιο.

— Μὲ τόση ὁμορφιὰ καὶ χάρι, ζήτησ' τὸ θάνατο; Ἀγάπησες καὶ ἡῖρες στήθη ἄπονα. Καταραμένη ἡ καρδιά ποῦ ἔμεινε κλειστὴ στὴν τόσην ὁμορφίαν σου. Ἀγάπης τραγοῦδι τραγουδοῦν τὰ πουλάκια. Σ' ἄλλη ἀγάπῃ τὴν καρδιά σου ἀνοίξῃς καὶ ἂν δὲν ἡῖρες τὴ χαρὰ στὸ ἓνα μέρος ζήτησ' τὴν στὸ ἄλλο. Μάλιστα, ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἀπὸ κάθε λουλοῦδι τὸ μέλι τῆς εὐτυχίας νὰ μαζεύῃ.

Ἡ κόρη ἔρριξε πίσω μετ' τ' ἄσπρα χερί τῆς τὰ ὀλόχρυσά τῆς τὰ μαλλιά καὶ εἶπε:

— Σὼπα . . . αὐτὴ τὴ γλῶσσα ὅλοι τὴ μιλοῦν . . . Δὲν σ' ἐρωτῶ ποιὸς εἶσαι, γιατί σὲ ξέρω.

— Μὲ ξέρεις;

— Εἶσαι τὸ τιμημένο βασιλόπουλο αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ξέρω, ποῦ φορεῖς σπαθὶ ὄχι γιὰ λεβεντιά καὶ γιὰ στολίδι. Τὸ ἔσφραξε στὸν πόλεμο πολλές φορές.

— Αὐτὸ τὸ τιμημένο τὸ σπαθὶ στὰ πόδια σου τὸ βάζω. Πές μου ποιὸς σ' ἀδίκησε καὶ . . .

— Ποιὸς μ' ἀδίκησε . . . ξέρεις ποιά εἶμαι;

— Ὅχι.

— Θὰ σοῦ τὸ πῶ, γιατί θὰ ξαναπέσω εἰς τὴ θάλασσα . . . τὸ μυστικὸ μαζί μου ἄς μὴν πάρω . . .

— Εἶμαι; ἐδῶ, δὲ θὰ σ' ἀφίσω.

— Θὰ μ' ἀφίσῃς. Εἶμαι βασίλισσα ξεθρονισμένη.

— Ποιὸς εἶναι ὁ ἄθλιος!! νὰ τὸν ἐδικηθῶ . . . ποιὸς σ' ἐξεθρόνισε;

★

— Ἀκουσε. Εἶναι παλιὰ ἱστορία. Μοῦ ἔδειξαν μονάχα τὰ βασίλειά μου, μὰ ποτὲ δὲ φόρεσα βασιλικὸ στεφάνι καὶ στὸ θρόνο δὲν κάθισα . . . Περιμένα κειροὺς καλῆτερους . . . περνοῦσαν τὰ χρόνια σὰ λεπτὰ κ' ἐγὼ ἐξωρισμένη, γύριζα ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ παλάτι, ποῦ σημαία τὸ στολίζει;

— Τὸ βλέπω· εἶναι τὸ δικαστήριο.

— Ἐγὼ ἂν βασίλευα, αὐτὸ πέτρα καὶ χῶμα θὰ γενούντανε.

Τὸ βασιλόπουλο ἀνοίξῃ τὰ μάτια του, πολὺ παρὰ ξένα τοῦ φάνηκαν τὰ λόγια τῆς χρυσομαλλοῦσας.

— Ἐγὼ ἂν βασίλευα οἱ κόρες μετ' τόση τύφλα ποῦ πιστεύουνε στὰ λόγια σας, θάφρευαν στῆς γῆς τὰ πέρατα, ἅμα σὰς ἐβλεπαν. Ἐγὼ ἂν βασίλευα οἱ φίλοι ποῦ στὰ οὐράνια σ' ἀναιθάζανε θὰ σοῦ φαίνονταν μαῦροι καὶ σκοτεινοὶ καὶ ἴσως ταπεινωμένος θὰ γύρευες συχώριο ἀπὸ μερικοὺς ἐχθροὺς καὶ τὴν καρδιά σου θὰ τοὺς ἀνοίγες. Μὰ ὅλοι μετ' ὀφθοῦνται ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο ὡς τὸ μικρότερο ἔχουν ἀπὸ ἓνα λόγο μυστικὸ, γιὰ νὰ τρέμουν τὴ βασιλεία μου . . .

— Ποιά εἶσαι; Θέλω τὸνομά σου· εἶπε τὸ βασιλόπουλο χλωμό.

— Μὲ τὰ σωστά σου, παλαιμένο βασιλόπουλο, θέλεις τὸνομά μου; Καὶ εἶσαι ἀκόμα ἑτοιμὸς στὰ πόδια μου νὰ βάλῃς τὸ τίμιό σου τὸ σπαθί, νὰ γείνης σκλάβος μου;

Τὸ βασιλόπουλο ξεζώσθηκε τὸ τιμημένο του σπαθὶ καὶ τόρριξε στὰ πόδια τῆς χρυσομαλλοῦσας.

Τὴ ζῶνῃ τοῦ τὴν κέντησαν τ' ἀφροπλάσμενα χέρια βεζυροπούλας ὁμορφῆς. Ἦταν ἐνθύμημα ἀγάπης ἀκριβῆς . . . τὸ εἶδε καὶ ἀναστένανε.

— Ἐγὼ ἂν βασιλέψω ἡ δροσερὴ βεζυροπούλα, ποῦ σ' ἐκέντησ' αὐτὴ τὴ ζῶνῃ τὴν ὀλόχρυσον, ἀπ' τὸ παρὰ θυρο τοῦ σεραγιοῦ θάπερτε νὰ γένῃ χίλια θρύμματα. Ζώσου καὶ πάλι τὸ σπαθί· ἐγὼ νὰ βασίλῃω δὲν εἶναι γραφτό. Ἄν βασίλευα ὅπως ὁ κόσμος τώρα ἔγινε, ὑπῆρξεν μισὸ δὲ θαῦρισαν καὶ πέτρα πάνω σὲ πέτρα δὲ θάμεινε.

— Ποιά εἶσαι; εἶπε τὸ βασιλόπουλο χωρὶς νὰ πάρῃ τὸ σπαθὶ ἀπὸ τὴ γῆ.

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ Ἀλήθεια! . . . εἶπε καὶ σηκώ-

θηκε· χυθήκανε στὴ γῆ τ' ἄσπρα ἄνθια τῆς ἀμυγδαλιᾶς, ποῦ πέσανε στὸ κάτωπορο φόρεμά της καὶ σκέπασαν τὸ διαμαντοστόλιστο σπαθί.

Χρυσίζανε σὲ κάθε ἥλιου χάιδεμα, τὰ ξανθόχρυσα μαλλιά στὸ βράχο σὰν ἀνέθηκε ἡ ξεθρονισμένη ἡ βασίλισσα, θαρρεῖς στεφάνι· ἀθάνατο στόλισε τὸ μέτωπό της τὸ βασιλικό. Τὴ γαλανή της ἀγκαλιὰ ἀνοίγει ἡ θάλασσα καὶ δέχεται τὸ κουρασμένο τὸ κορμὶ ποῦ τόσα χρόνια μὲ μιὰ ἐλπίδα ἔρημη ἐγύριζε, στὴ γῆ ἐξωρισμένο.

Λίγος ἀφρὸς τὴν ἐστεφάνωσε καὶ πάλι ἡ θάλασσα ἡ γαλανή, χαμογέλασε παρθενικὸ χαμόγελο.

Ὡρες ἐπέρασαν πολλές, τὸ ἄσπρο ἄλογο πατεῖ τὴ γῆ περὶ φάνα καὶ τὸν ἀφέντη ἀπ' τὴ βαθεῖα τὴ συλλογὴ ξυπνάει.

Ἐφόρεσε μὲ ἀναστεναγμὸ τὸ τιμημένο τὸ σπαθί.

Σκοτάδι· χύθηκε πυκνὸ στὸ βουνό· τὸ βασιλόπουλο σιμῶνει στὴν ἀκρογιαλιά, βλέπει τὴ θάλασσα τὴ μαυρισμένη καὶ λέει μὲ φωνὴ βραχνή·

— Δυστυχησμένη, ἂν βασιλευς, θὰ μάθαιναν ὁ γέρως ὁ πατέρας μου, ποῦ μ' ἔχει ἀκριβὸ καμάρι του «ποῦ ὄνειρεύουμαι νύχτα καὶ μέρα τὸ θάνατό του γιὰ νὰ γένω βασιλιᾶς τρανός».

Μόλις τὰ εἶπ' αὐτὰ καὶ βλέπει μαῦρο φάντασμα στὴ θάλασσα νὰ περπατῇ καὶ νοιώθει χλιαρὴ πνοὴ στὸ λαιμό του.

Τὸ βασιλόπουλο ποῦ δὲ χλώμιαζε μπρὸς στὰ ὀλόγυμνα σπαθιά, λιγοθύμησε.

Τὸ μαῦρο φάντασμα ἦταν τοῦ βράχου ὁ ἴσκιος κ' ἡ χλιαρὴ πνοὴ ὁ Ἄσπρος ποῦ βαρέθηκε νὰ τὸν φυλάγῃ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Μικρὰ Κόμησσα¹

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ Ε. Δ. ΡΟΪΔΟΥ

Οὐδεμία ἄλλη εὐτυχῶς ἐκ τῶν νέων γυναικῶν, ὅσαι φιλοξενοῦνται ἢ διαδέχονται ἀλλήλας εἰς τὸν πύργον, φυλάσσεται ὑπὸ τοιοῦτου φοβεροῦ δράκοντος. Τινὲς μάλιστα τούτων, καὶ πρὸ πασῶν δύο ἢ τρεῖς Παρισίαι ἐπιδεικνύουσιν ἐλευθερίαν συμπεριφορᾶς, ἀπληστίαν διασκεδάσεως καὶ ὀρεξίν ἐργολαβίας ὑπερβαίνουσιν τὰ ὅρια τοῦ πρέποντος καὶ θεμιτοῦ κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἀξιολόγου κ. Βρεῦλλη. Κάλλιστα γνωρίζεις ὅτι οὐδόλως ἐκτιμῶ τὰς τοιοῦτου εἶδους κυρίας, οὐδὲν ἐχούσας κοινὸν πρὸς τὸ ἰδανικόν μου τῆς γυναικός· ἀλλὰ καὶ οὕτω συμπαχῶ μετ' αὐτῶν ὀλοφύγως καὶ θεωρῶ μάλιστα τὰς τρεῖς ταύτας ὡς ἀγγέλους, ὅσκις τὰς παραβάτω πρὸς τινὰς ἐνταῦθα εὐσεβεῖς καὶ σεβασμίας δεσποίνας, ἐξεμύσας καθ' ἐσπέραν τὸν δηλητηριώδη ἰὸν τῆς ἐπαρχιακῆς αὐτῶν κακογλωσσίας κατὰ τῆς διαφθορᾶς, ἥτοι κατὰ τῆς νεότητος, τοῦ κάλλους, τῆς ἐρασιμότητος, τῆς χάριτος καὶ ὅσα ἄλλα ἢ οὐδέποτε εἶχαν ἢ ἀπώλεσαν πρὸ χρόνου ἀμνημονεῦτου.

¹Ἰδὲ σελ. 37.

Ἐν μόνον πρᾶγμα κατάκαρδα μὲ λυπεῖ, τὸ νὰ ἀναγκάζωμαι ν' ἀναγνωρίσω ὅτι μεταξὺ τῶν θυμάτων τῶν μεγαλῶν τούτων ὑπάρχει καὶ ἓν ἀναλαβὸν νὰ δικαιολογήσῃ διὰ τῆς διαγωγῆς του πᾶσαν μομφὴν καὶ κακολογίαν. Οὐχὶ αἱ σεμνότεροι αὐταὶ στρίγγαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἄγγελος τῆς ἐπιεικειᾶς ἤθελεν ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ τελείου προτύπου φιλοταράχου ἐπιπολαιότητος, κουφονοίας καὶ παραφόρου φαντασιοληξίας, τὸ ἔχον ὄνομα κόμησσα Πάλμα καὶ ἐπώνυμον ἡ μικρὰ κόμησσα, τὸ ἄλλως ἱκανῶς ἀνάρμοστον, διότι ἡ κυρία αὕτη δὲν εἶναι μικρὰ τὸ ἀνάστημα, ἀλλὰ μόνον λεπτή καὶ ἐλαφροτάτη. Ἡ κυρία Πάλμα εἶναι εἰκοσιπενταετίας χήρα, κατοικοῦσα μετὰ τῆς θείας αὐτῆς μαρκησίας Πομβριάν, εὐλαβοῦς γραίας, περὶ οὐδενὸς ἄλλου μεριμνώσης ἢ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς αὐτῆς καὶ τῆς ἀνορθώσεως τῶν Βουρβόνων. Ὑπὸ τοιαύτην ὅλως εἰκονικὴν κηδεμονίαν ἡ μικρὰ κόμησσα εἶναι ἐλευθέρη νὰ κάμνῃ ὅ,τι θέλει καὶ οὐδέποτε λησμονεῖ τοῦτο. Τὸν χειμῶνα διαμένει παρὰ τινι πρεσβυτέρῳ ἀδελφῇ ἐν Παρισίοις, καὶ σκοτόνει τακτικῶς δύο ἄλογα τὸν μῆνα, ὅπως ἔχη τὴν εὐχαρίστησιν νὰ χορεύσῃ ἀνὰ ἓνα γῦρον εἰς ἕξ τοῦλάχιστον καθ' ἐσπέραν αἰθούσας. Μετὰ τοιοῦτον κατόρθωμα αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ἐξοχικῆς εἰρήνης καὶ ἔρχεται νὰ διέλθῃ τὸ θέρος εἰς τὴν Νορμανδίαν πλησίον τῆς θείας της. Ἀμα φθάσῃ, πηδᾷ ἐπὶ τοῦ πρώτου τυχόντος ἵππου καὶ φεύγει ἀπὸ ρυτῆρος. Ὅλως ἀδιάφορον εἶναι εἰς αὐτὴν ποῦ ὑπάγει, φθάνει μόνον νὰ τρέχῃ. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως ἔρχεται εἰς τὸν πύργον τοῦ Μαλουέ, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀγαθὴ οἰκοδόσποινα ἔχει πρὸς τὴν τρελλὴν ταύτην ἀδυναμίαν, ἥτις μοὶ φαίνεται ὅλως ἀνεξήγητος. Ἡ μικρὰ κόμησσα τὰς μὲν γυναίκας διαθέτει ἐχθρικῶς διὰ τῆς προπετείας αὐτῆς, πρὸς δὲ τοὺς ἄνδρας φέρεται μετὰ πολλῆς οἰκειότητος, ἐνθαρρυνούσης πᾶν τολμηρὰ καὶ πᾶσαν περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῆς κακόβουλον ὑπόθεσιν. Ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη τῆς εἶναι ἐξ ἴσου ἀδιάφορος, ὅσον εὐπρόσδεκτον τὸ θυμίαμα οἰοῦν ἥποτε θαυμαστοῦ. Ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἰς αὐτὴν ἀρέσκον, εἶναι ὁ θόρυβος, ἡ κίνησις, ἡ κοσμικὴ τύρβη καὶ ἡ διασκεδάσις μέχρι παραβάτης. Τὸ πρᾶγμα τοῦ ὁποῦ ἔχει ἀπαραίτητον ἀνάγκην τὸ πρᾶϊ, τὸ ἀπόγευμα καὶ τὴν νύκτα, εἶναι ἔριππον κυνήγιον, τὸ ὁποῖον διευθύνει προτρέχουσα πάντων, βαρὺ χαροπαίγνιον εἰς τὸ ὁποῖον κερδίζει ἢ χάνει μειδιώσα μυθῶδες ποσόν, ἢ παράφορος χορός, τὸν ὁποῖον παρατείνει μέχρι πρωίας. Οὐδέποτε ἔτυχε νὰ ἴδω ὑπαρξίν ἀνθρωπίνου ὄντος τόσον πολυάσχολον καὶ συγχρόνως οὕτω κενήν. Τὸ ἐπίγειον αὐτῆς στάδιον διατρέχει ἡ μικρὰ κόμησσα χωρὶς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ σταματήσῃ, νὰ διστάσῃ ἢ νὰ σκεφθῇ, πάντοτε μειδιώσα, ἀμέριμνος, ἀπερίσκεπτος καὶ τοῦ ἵππου αὐτῆς ἀλογωτέρα. Ἀλλ' ἔχει ἄρ' ἄ γε ψυχὴν, ἡ οὐδέποτε περὶ οὐδενὸς πράγματος σκεφθεῖσα αὕτη γυνή; Πολλάκις ἐδίστασα περὶ τούτου καὶ ἀπέκλινα πρὸς τὰ δόγματα τῶν μηδενιστῶν, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσω τί ἄξιον τῆς ἀθανάτου ὑπαρξεως ἡδύνατο ἐκ τοῦ ἀσυνειδήτου τούτου πλάσματος ν' ἀπομείνῃ, μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς μόνης ἐμ-